12de JAARGANG. No. 251.

OOSTPOST
SOERABAJASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaja ℔ jaar......... ƒ 18.—
„ Java en buitenbez. „ do........... „ 20.—
„ Europa „ do........... „ 25.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks, met uitzondering van ZON- en FEESTDAGEN.

ZATURDAG 1 OCTOBER 1864.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke Tien Woorden behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Alle stukken moeten franco worden ingezonden aan het bureau der Courant.
Advertentiën die na 2 uren worden ingezonden, worden den volgenden dag geplaatst.

Beloonen en Straffen.

(VERVOLG.)

Een stelsel van belooning en straf, wenschelijk voor den burgerlijken ambtenaar en beambte in Ned. Indië, zeiden wij aan het slot van ons vorige artikel, en met opzet spraken wij niet van den landsdienaar in het algemeen, vooreerst omdat wij meer in het bijzonder de burgerlijke dienst en wat daarop betrekking heeft, wenschten te behandelen, en ten andere, omdat er voor de militairen een stelsel van belooning en straf bestaat, hetwelk, moge het ook niet in alle opzigten volmaakt wezen, ja misschien veel te wenschen overlaten, toch de deur sluit voor veel willekeur.

Onderzoeken wij eerst op welke wijze de regering thans hare dienaren beloont, dan vinden wij eigenlijk niets, wat met regt dien naam verdienen mag. De gevallen zijn maar hoogst zeldzaam, dat een Indisch ambtenaar door den koning met een ridderorde begiftigd wordt, terwijl daarentegen ieder jaar een belangrijk aantal militairen eene dergelijke onderscheiding worden waardig gekeurd. Wij willen volstrekt niets afdingen op den roem van het Ned. Indische leger, en gaarne aannemen, dat al degenen, die met het eeremetaal op hunne borst prijken, meer dan hun pligt gedaan hebben, doch wij wenschten alleen, dat er in het algemeen wat meer aandacht geschonken werd aan den werkkring van den ambtenaar. Wel is het bekend, dat er onder de ambtenaren velen gevonden worden, die ter belooning van bewezen moed, beleid en trouw het ridderkruis hebben ontvangen, doch dit is altijd geweest voor feiten, vreemd aan hun eigenlijken werkkring. Het was wanneer zij in tijden van onrust en oorlog, als de sterke arm der militairen wordt ingeroepen, diensten hebben verrigt, die meer bijzonder tot den werkkring der officieren behooren. In die omstandigheden verrigtten zij militaire diensten en werden daarvoor als militair beloond.

Doch ook zonder dat de bevolking in dadelijk verzet is, waartegen de sterke arm der militairen wordt ingeroepen, maar in gewone omstandigheden is het de ambtenaar bij het binnenlandsch bestuur, die dikwijls geheel alleen, met geene andere bescherming dan eenige inlandsche policiedienaren, een groot deel van zijn diensttijd doorbrengt te midden van eene bevolking, die in vele gevallen de vestiging en uitbreiding van ons gezag met leede oogen aanziet, en onder welke hij zich uit den aard zijner betrekking onophoudelijk moet vertoonen, hier om de hoofden te vergaderen, en hun den wil van 't Gouvernement bekend te maken, daar bestaande geschillen uit den weg te ruimen, elders zich persoonlijk te overtuigen van de nakoming der gegeven bevelen, en daarbij evenveel zoo niet nog meer gevaar loopt om door eene lanssteek of klewa ghouw het leven te verliezen, als de militair.

En zou zelfs de ambtenaar die door zijne betrekking meer bijzonder achter de schrijftafel moet zitten, zich niet buitengewoon verdienstelijk kunnen maken? Doen de gevallen zich niet menigmaal voor, dat een ambtenaar eene hem opgedragen last volvoert met een ijver en naauwkeurigheid, die zelfs de stoutste verwachting van den lastgever overtreft? Geen onpartijdige zal deze vragen ontkennend beantwoorden.

En welke belooning ontvangt zoodanige trouwe dienaar?

Een besluit, waarbij de Gouverneur Generaal zijne tevredenheid, met al de verschillende nuances welke daarbij gebruikelijk zijn, te kennen geeft over de wijze waarop in deze of die omstandigheid gehandeld is. Dit besluit wordt den betrokken persoon per post toegezonden, hij leest het, en bergt het weg bij zijn overige papieren, zonder dat zulks verder eenige goede of kwade gevolgen heeft, zonder dat iemand anders het weet, dan zijn chef, door wiens tusschenkomst hij het papier ontvangen heeft.

Hoe eervol nu ook de onderscheiding wezen moge, toch komt ze ons voor, niet voldoende te zijn.

Men heeft wel eens gesproken over het wenschelijke van de instelling eener speciale ridderorde van de Indische dienst, doch de minister van kolonien heeft hieromtrent gezegd, dat er ter belooning van verdienstelijke mannen reeds ridderorden genoeg zijn, als de Nederlandsche leeuw, de Militaire Willemsorde, terwijl de koning daarenboven nog de Luxemburgsche orde van den eikenkroon en de Nassausche huisorde verleenen kan.

In het midden latende in hoeverre de beide laatste orden ter belooning kunnen strekken van daden, ten behoeve van Nederland bewezen, kunnen wij ons met het gevoelen des ministers niet vereenigen.

De werkzaamheden van vele ambtenaren in Indië zijn zoo geheel verschillend van alles wat men daaromtrent in Nederland kent, dat onzes inziens eene afzonderlijke ridderorde voor Indië, waarin alle verdienstelijke landsdienaren, burgerlijke en militaire, Europesche en Inlandsche, zouden kunnen opgenomen worden, zeer gepast zou zijn; en ook bijzondere personen buiten 's lands dienst verkeeren hier dikwijls in toestanden waarvan men zich in Europa naauwelijks een denkbeeld vormen kan, en in welke zij buitengewone daden verrigten, die in eene Europesche maatschappij niet kunnen voorkomen.

De „Ridderorde" noemt men gewoonlijk een kruisje, van een bepaalden vorm, hangende aan een lint van eene bepaalde kleur; doch volgens de ware opvatting van het woord is de ridderorde eene vereeniging van ridders, d. i. in den tegenwoordigen tijd, van mannen, uitmuntende door dapperheid, doorzigt, verstand, deugd, of welke andere voortreffelijke eigenschappen voorheerschende zijn bij den een of ander. Tot zulk eene keurbende te behooren, kan dus niet anders dan eervol wezen en opdat het nu ook voor anderen zigtbaar zij, en hen tot navolging dier edele daden moge aansporen, ontvangt hij die in de orde dier ridders opgenomen wordt te gelijkertijd daarvan een teeken, dat hem door iedereen doet kennen als een persoon uitmuntende boven zijne medeburgers.

„In eene monarchie" zegt Montesquieu in zijn *Esprit des lois* is de eer het grondbeginsel."

En wat is Indië anders dan eene monarchie? Daarom zijn ook de regelen door den grooten geleerde voorgeschreven, in dit opzigt geheel van toepassing voor Indië. Hoewel wij helaas nog maar al te dikwijls zien dat het oude compagnie-stelsel betreffende de geldelijke voordeelen aan eene betrekking verbonden, nog niet geheel verlaten is, wij houden het voor zeker dat ook bij den landsdienaar de eer zwaarder moet wegen dan het geld. Daarom ook stellen wij hoogen prijs op dergelijke belooning als wij hierboven bespraken.

Opdat echter de ridder orde, of wil men liever de ridderschap werkelijk uit geene andere dan uitstekende personen besta, zou het wenschelijk zijn, dat bij de voordragt om iemand op

Ons reisje in Probolingo's bergen. Tengger. De Bromo.

[VIERDE VERVOLG.]

„Ja, wel vreemd!" — soliloquiseerde Karel; „maar, Frits! zijn er geene oorkonden omtrent het ontstaan van dezen berg? Het ziet er zoo vreemd uit dat het mij onwillekeurig frappeert als hechtte zich iets bijzonders aan den oorsprong van dezen Bromo."

„Oorkonden? Wat beteekenen oorkonden van een volk dat de onzinnigste wonderverhalen aan het hoofd stelt van deszelfs overleveringen? Welke waarde kan men hechten aan de oorkonden der oudheid bij een volk dat voor de eenvoudigste gebeurtenissen van den huidigen dag de wonderlijkste oorzaken opgeeft en wanneer zij er niets mysterieus of spookachtigs aan kunnen vastmaken, het niet de moeite waard vinden er verder aan te denken?

„Het oordeel is misschien meer waar dan vleijend; maar wat weet ge dan van den Bromo?" — antwoordde Karel, terwijl wij de paarden weder in beweging stelden om in de zandzee af te dalen.

„Wel! ik zie ziet wat ik gezegd heb, dat bepaald als niet vleijend kan worden opgenomen. Het is het kenmerk van alle volken zoolang ze nog op eenen lagen trap van ontwikkeling staan dat faintasie - sommigen believen dat poesie te noemen, — de waarheid verdringt. — Het is een natuurlijk gevolg van hunnen toestand. — Om de ware oorzaak van plaats vindende évènementen op te sporen,... om zaken in hun wezenlijk verband te kunnen begrijpen, daartoe behoort kennis, die kennis ontbreekt den weinig ontwikkelden mensch en maakt hem gelijk aan de kinderen die ook nog weinig zijn ontwikkeld. — Welnu, even als de kinderen willen zij des niettemin voor alles eene oorzaak kennen; te onkundig om de bewijsbare waarheden uit te vorschen, vervallen zij natuurlijk in de magtspreukige faintasie, en eenmaal rondwarend in het onbewezene en in het onbewijsbare, is het veld voor de fantaisie zeer ruim.

Ga dan ook naar de omstreken van de Tjermé om van berg-en watergeesten te hooren spreken met al de Saga waarin zij eenigen rol spelen. — De Setan, de djerankon, de momok, de wewe, gondroewo en de poentianaks zijn overal bekend op Java.

In het Kedirische de verhalen van den Kloet, de legenden van de tempelruinen van Pengataran, en die van de dorre bosch plek Ngastano, de overlevering omtrent de kleederkist te Lodoijo,... hoor de heilige verzekering daarbij dat al die verhalen de letterlijke waarheid bevatten, hoor de betuiging dat een orang danoe, een mensch die zich naar willekeur kan veranderen in een tijger, in een bewoond huis is gekomen om de bewoners te bepraten den volgenden dag naar de eene of andere passar te gaan ten einde hen op den weg daar heen aan te vallen,... hoe zij herkenbaar zijn aan de bovenlip die evenëens is gevormd als die van een tijger,... hoe sommigen als tijgers rondzwerven om zich te gelegener ure in den menschelijken vorm te vertoonen, hoe anderen als mensch onder de menschen leven en huwen om slechts in den nacht als tijger prooi te gaan zoeken, en eindelijk dat hij die je dat vertelt er meer dan één weet te wonen; maar er je niet durft heen brengen omdat hij liever niet met orang danoe te doen heeft.... Zie en hoor dat alles en spreek dan nog van oorkonden van Java; zoo als die uit den mond der Javanen tot ons komt als van iets dat eenige waarde heeft. — Het is allemaal de zuiverste nonsens die met geen enkele woordje waarheid is vermengd, als had men gevreesd het daardoor te vervalschen en incourant te maken. Wat aangaat de oorkonden van den Bromo, toen ik de vorige keer hier was, kon ik uit het verwarde gepraat van de Tenggerezen niet eens eene legende zamenstellen; er was in der daad kop noch staart aan te vinden, en moet ik dus die oorkonden laten rusten; doch stelt ge er groot belang in, dan zullen wij bij het terugkeeren de dessa eens ingaan en zien wat wij er ditmaal van kunnen uitvisschen.

De natuurkundigen veronderstellen dat de zandzee waar wij thans in rijden, vroeger tot bedding verstrekte aan een van de bergmeiren die in deze streken niet zeldzaam zijn en deze veronderstelling is zeer aannemelijk; de mogelijkheid bestaat dat een van de vuur aders hier eenen uitweg zou hebben gevonden, en aldus het meer heeft opgedroogd. — Dit een en ander staat perfect goed met elkander in verband en is in volmaakte overeenstemming met het aanzien der zandzee en hare omgeving. — De naam van *Bromo* is eene javaansche uitspraak van het woord Brama, de groote God der Hindostanners en is die berg ook nog immer het voorwerp van de Godsdienstige vereering der Tenggerezen, en bij die vereering vindt men nog gebruiken die ten duidelijkste aantoonen dat dezelve nog een overblijfsel is van de Hindostansche Godsdienst der Brahminen.

Het is een opmerkelijk incident dat, terwijl het Mohametanisme geheel Java envaheerde, op naauwelijks 25 paal afstands

zoodanige wijze te beloonen, eene vergadering van ridders de feiten beoordeelde, en daarna bij meerderheid van stemmen uitspraak deed of de voorgedragen persoon waardig geoordeeld werd, voor die feiten in de orde te worden opgenomen.

Op zoodanige wijze zou de deur gesloten zijn voor gunstbetoon; het ridderkruis zou dan niet meer kunnen strekken tot louter bevrediging van de menschelijke ijdelheid, en menig waarlijk verdienstelijk man, die nu die onderscheiding geringschat, omdat ze vaak gegeven wordt voor daden waarin niets uitstekends gelegen is, zou er dan prijs op stellen een deel der keurbende uit te maken.

Het kruis zou niets van zijne waarde verliezen door de omstandigheid dat het dan niet meer regtstreeks door den koning geschonken werd, want de belooning zou altijd geschieden „in naam des konings" gelijk ook in dien zelfden naam de wetten gehandhaafd worden.

Dan zou er ook geen bezwaar in bestaan, dat de Gouverneur Generaal als vertegenwoordiger des konings, het ridderkruis toekende aan dengenen wien de raad van ridders die belooning had waardig gekeurd.

(*Wordt Vervolgd.*)

BERIGT.

Als Agenten van den *Java Bode* te Soerabaija zijn opgetreden de Heeren **THIEME, KOLFF & CO.**

H. M. VAN DORP.

Batavia, 14 *September* 1864. (1412)

UITBESTEDINGEN

Maandag 3 October aan het res. bureau voor de levering van LEGGERS. (1392)

Maandag 3 October bij den onder-intendant voor de levering van ZEILDOEK (1403)

Vrijdag 28 October aan het res. bureau de levering van een DRIJFLICHT-VAARTUIG. (1419)

Gouvernements Verkoopingen:

— Dingsdag 18 Oct. te Samarang VOGEL-

Wordt bekend gemaakt, dat *op Maandag den 3den October a. s.* des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija, eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor de levering gedurende 1865 van:

2400 halve leggers
400 heele amen en
500 halve amen

tot inpakken van specerijen op het eiland Banda.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, *Namens den Resident:*
den 14 *Sept.* 1864. *De Secretaris,*
(1392) WEGENER.

Wordt bekend gemaakt dat op Maandag den 3den October 1864, des voormiddags ten 9 ure,

UITBESTEDING

zal worden gehouden voor de levering van 5000 (zegge *Vijfduizend*) *Ned. Ellen* ZEILDOEK, ten behoeve van het Militaire Departement.

De voorwaarden liggen, dagelijks, Zon en Feestdagen uitgezonderd, van des morgens 8 tot 's namiddags 2 uur, ter inzage op het bureau van den ondergeteekende, alwaar ook alle inlichtingen ter zake te bekomen zijn.

Soerabaija, *De Onder Intendant* 1e *kl.*
den 17 *Sept.* 1864 *in de* 3e *militaire Afdeeling op Java.*
(1403) SMETS.

Wordt bekend gemaakt, dat op Vrijdag den 7den October a. s. des morgens ten tien ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija,

EENE UITBESTEDING

zal worden gehouden voor de levering van 520,2. N ₰ BLADLOOD prijslijst no. 2570.

Soerabaija, *Namens den Resident:*
den 28 *Sept.* 1864. *De Secretaris,*
[1461] WEGENER.

Wordt bekend gemaakt, dat op Maandag den 10den October a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija,

Eene Uitbesteding

zal worden gehouden voor de levering van GRAS, GABA en ZOUT, aan Gouvernements postpaarden in de Residentie Soerabaija.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, *Namens den Resident:*
den 29 *Sept.* 1864. *De Secretaris,*
(1463) WEGENER.

Jongens Weezen Inrigting.

Commissarissen over de maand October 1864.
De Heeren H. CALICHER
en
J. C. DE MOL VAN OTTERLOO.

Sub-commissie van Onderwijs.

School-Commissarissen over October 1864.
De Heeren Mr. M. P. A. COSTER
W. 's JACOB.

Gouvernements Ambachtschool.

Commissaris over de maand October.
De Heer O. MATZEN.

ZITDAGEN

der

Spaarbank in de maand October
DINGSDAG den 4e. en 18den.

Vendu-Departement.

Publieke Venduti ën.

Op Maandag 3 October 1864.
Ten kantore van den deurwaarder C. F. Damwijk, op de Willemskade, van twee Erven met de daarop staande Steenen met pannen gedekte Huizen en bijgebouwen, gelegen in het Land Kepoetran Lor, toebehoorende aan de javanen Mangoon Dirdjo en Rekso di Poero; benevens eenige Meubilaire goederen van den Chinees Lim Ping Wan.

Op Dingsdag 4 October 1864.
Bij den heer J. J. Nosse, te Kaijon, van Meubilaire goederen, wagens, paarden, enz. wegens vertrek.

Op Woensdag 5 October 1864.
Bij de weduwe Vermeulen, op Pesapen (Rustenburgerpad) van Meubilaire goederen enz.

Op Donderdag 6 October 1864.
Bij Eeg & Co, in de Chineesche Voorstraat, van diverse goederen.

Op Vrijdag 7 October 1864.
Bij D. D. van Boeckholtz, in de Chineesche Voorstraat, van diverse goederen.

Soerabaija, *den* 27*sten September* 1864.
Le Secretaris en Boekhouder.
(1459) J. C. NOLL.

Vendutie wegens Vertrek

Ten huize van den Heer

J. J. NOSSE,

te *Kaijoon* nabij het *Militaire Hospitaal.*

Op Dingsdag d en 4den October a. s

DOOR

EEG & CO.

Van eenen wel onderhouden **Inboedel** bestaande uit: TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HANG- en TAFEL-LAMPEN, IJZEREN LEDIKANTEN, GLAS- en AARDEWERK, enz., enz.

VOORTS:

Twee span hardloopende WAGEN-PAARDEN een MYLORD, een PALANQUIN, en STAL-GEREEDSCHAPPEN.

EN EINDELIJK:

Eene Collectie BLOEMEN in potten. (1458)

OP DE VENDUTIE

van 4 October

ten huize van den Heer

J. J. NOSSE

te Kaijong,

ZULLEN WORDEN VERKOCHT:

Drie RIJPAARDEN met ZADEL en TUIG.

ALSMEDE:

Een HAND-WAGEN met PAARD en toebehooren.

(1472) EEG & CO.

VENDUTIE

op Donderdag den 6 October a. s.

IN HET VENDU-LOCAAL

van

EEG & CO,

van diverse Commissie Goederen.

[1455]

OP DE VENDUTIE

van 6 October

zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

DTD. & Z. 3 balen ieder 20 ps. ruwe **$** 376.377 en 384. DRILLS, beschadigd aangebragt per Ned. schip *Cortgene,* kapt. Scheij.

[1471] EEG & CO.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 7den October a. s.
in het Vendu Lokaal van

D. D. van Boeckholtz,

VAN

Diverse Commissiegoederen.

(1464)

Kennisgave.

De aangekondigde

Verkoop bij Inschrijving

der

TABAKSONDERNEMING „HAVANNAH" ten kantore van den Notaris Mr. T. A. Klinkhamer alhier op Vrijdag den 30sten September, zal wegens overlijden van den Eigenaar geen voortgang hebben en voorloopig worden uitgesteld.

Soerabaija,
26 September 1864. (1448)

TE KOOP

Tegen Billijken Prijs

Een steenen met pannen gedekt HUIS en bijgebouwen gelegen te Kramban-gan.

Te bevragen bij
(1359) SMEETS Jr. qq.
Rustenburgerpad.

Te Koop of Te Huur

De TABAKSONDERNEMING „**Loemadjang,**" gelegen in het district Loemadjang, Residentie *Probolingo.*

Informatien te bekomen bij den Heer C. A. J. PECQUEUR te Pasoeroean en bij HILL BROEKMAN & Co te Soerabaija. (1433)

ENGELSCHE REISWAGENS

TE HUUR en TE KOOP.

BIJ

[1347] **DE ZOETE & CO.**

Photographisch Atelier

van

OLLAND & ZOON,

alle dagen geopend van 8 tot 12 uur.

Gatottan in het huis vroeger bewoond door den WelEd. Heer NOSSE (1488)

van de kust een klein hoopje menschen getrouw bleef aan het Bramaïsme dat overal elders werd verdrongen — op talrijke plaatsen op Java vindt men tempelruinen en beelden van den hindoeschen tijd zonder dat er een spoor van hunne Godsdienst leer is overgebleven,... hier staat alleen de Bromo, de naamgenoot van den God der Hindostanners, omringd van eenige weinige getrouwen die sedert eeuwen alles om zich heen zagen veranderen, maar wat er mogt veranderen, zelf onveranderlijk den ouden Bromo getrouw bleven vereeren. Sommigen hebben gemeend hierin een bewijs te zien, dat op deze plaats de hindoesche godsdienst het sterkst was ingeworteld, maar dan zou men, dunkt mij, hierop meer dan op andere plaatsen ruinen van tempels en oude beelden moeten vinden. Integendeel vindt men hier niets van dat alles, terwijl de Blitarsche bosschen, die van den Kawi en vele andere plaatsen zeer schoone en talrijke overblijfsels van dien aard aanbieden.

„Ik zou hier haast overhellen tot het idée dat men den duivel heeft te vriend gehouden omdat hij niet deugt: de steenen tempels en beelden bleven kalm en phlegmatiek, en terwijl lianen en andere gewas in wilde weelde, de verwaarloosde gods tempels, allengs aan het oog onttrokken, zagen de afvallige vereerders zich niet straffen door eenig kwaad dat direct van een der oude goden uitging.

De vulkaan echter, die den naam van Brama zelf droeg, had in zijne ingewanden het middel om zich te doen respecteren. De weinig ontwikkelde mensch is veelal geneigd om elke ramp toe te schrijven aan den goddelijken toorn en zou het dus niet onnatuurlijk zijn geweest als zij, die het meest hadden te lijden van de onderscheidene suppleties van lava etc: waarmede Brama hen van tijd tot tijd aan zijn existentie herinnerde, daarin aanleiding hadden gevonden om den boozen mijnheer „te blijven paaijen en hem voortdurend goddelijke eer te brengen."

„Zeer politiek! riep Henri uit: en dan zeggen ze nog dat de Javanen dom zijn. Drommel! dat is gemakkelijk; hebben de Tengerrezen trappen gemaakt om ons ongeloovigen hunnen god te laten beklouteren. Dat is zeer tolérant.

„Extra ordinair tolérant; nu kan ik je niet zeggen of ze zoo voorkomend zouden zijn geweest als onze Bromo in Hindoestan was gedomiciliëerd maar wij moeten niet vergeten dat hij thans in partibus infidelium logeert."

Van de paarden af, en de trappen op, waren wij in weinige oogenblikken op den rand van den krater, die aan deze zijde geenen zeer steilen binnenwand had, doch de rookzuil kwam op van uit het tegenover ons liggend gedeelte van den bodem des kraters. Eenige oogenblikken stonden mijne reisgenooten stilzwijgend in den krater te staren — een paar flesschen bier met een viertal glazen, eenig brood met toebehooren, die ik voor het aanbreken van den dag naar de gerdoe had voor uit gezonden, werd ons in eene mand boven gebragt. Men had echter aan de Pasangrahan te goed gegeten om er veel eer aan te doen, maar het bier was daarentegen zeer welkom.

„Ik had gedacht," zei Karel," dat wij hier meer onderaardsch gedruisch zouden hooren, meer van den helschen vuurgloed die hieronder woelt en kookt."

„Het is de vraag nog of die groote vuurhaard wel zoo digt bij ons is, maar als in de west moesson eene zware regenbui zich boven den krater ontlast en al het water dat den wijden mond opvangt naar het laagste gedeelte van zijnen bodem zamenvloeit, dan brult de Brome zonder ophouden met een geweld dat men hem duidelijk in de Pasangrahan kan hooren.

„En welke is die pluim die daar ginds boven alles uitsteekt?" vraagde Henri, naar het oosten wijzend?

„Dat is de Smeroe, die ongeveer tweemaal de hoogte heeft van den Bromo, hier zitten wij volgens de opgaven op 6000 vt. en de Smeroe is op ongeveer 12000 gesteld. Als wij te K ndangan zullen zijn, dan zijn wij aan den voet van den Smeroe, maar ik heb geen plan om dien ook te beklouteren."

„Alles zoo als ge zelf wilt, antwoordde Henri, „maar het frappeert mij, dat de Pasangrahan waar wij van nacht hebben gelogeerd op een gunstiger plekje had kunnen zijn neergezet dan waar zij staat ten minste wat den Bromo aangaat. De Bromo ligt niet zoo hoog in verhouding tot de omliggende bergen of men had er gemakkelijk een veilig plekje voor kunnen vinden, van waar men een uitzigt op den berg had."

Daar is veel waar in wat ge zegt, maar er is ook veel waar in, dat de zwavelregens die hier van tijd tot tijd vallen, alle plantengroei belemmert.

[*Wordt Vervolgd.*]

Rotterdamsche-Bank.

Uitgifte van
Reiswissels** of **Circular Notes
ten behoeve van
MAILREIZIGERS.

De ondergeteekenden maken mits dezen bekend, dat van af *heden* bij hen verkrijgbaar zijn *Reiswissels* met *doorloopende Crediet brieven* voor de meest bezochte en bekende plaatsen der *Wereld* en alzoo die langs de geheele *mail route* gelegen.

Deze *Reiswissels* zijn groot *f* **100** en *f* **500** naar verkiezing van belanghebbenden en tot ieder bedrag te bekomen.

De voordeelen voor het reizend publiek aan deze Reiswissels verbonden, zijn menigvuldig en voornamelijk hierin gelegen, dat de Reiziger op al de plaatsen op den Crediet brief vermeld (zijnde alleen voor Europa in 300 van de voornaamste steden en Badplaatsen en ruim 90 plaatsen in Azië, Afrika en Ameaika) gelegenheid vindt zich geld te verschaffen en onder alle omstandigheden locale hulp en medewerking van de correspondenten der Bank te verwachten heeft, terwijl daarbij alle inconvenienten wegvallen, die aan het met zich nemen van in Indie duur gekochte specie verbonden zijn. *Op vertoon dezer Reiswissels* wordt den Reiziger bij de correspondenten der Bank *in* en *buiten Europa* het daar bij uitgedrukt bedrag volgens wisselkoers *zonder aftrek van eenige commissie of Provisie* uitbetaald.

Verdere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren B. J. VAN ECK & CO., en J. F. VAN LEEUWEN & CO., te *Soerabaja* en VAN DEN BROEK & VEECKENS te *Samarang*, terwijl de uitreiking van deze Reiswissels en Crediet brieven geschiedt bij *de gemagtigden der Rotterdamsche-Bank*

BATAVIA, **DUMMLER & CO.**
17 Augustus 1864. (1220)

RISICO'S

Tegen Brand en Zeegevaar,
worden aangenomen voor rekening van

Het Brand-Assurantie Genootschap)
De Zee-Assurantie Compagnie.
De tweede Zee-Assurantie Compagnie.
De Zee-verzekering Batavus.
De Brandwaarborg- en verzekering-Maatschappij, Archimedes te Delft

Ten kantore van
SOERABAYA, B. KOPERSMIT & CO.
(941)

Etablissement Groedo.

Door eene belangrijke toevoeging van nieuwe machinerien, zoowel voor de bewerking van HOUT als IJZER, KOPER enz. kunnen door de ondergeteekenden, bestellingen voor huisbouw, vervoermiddelen, benoodigdheden voor landbouw, industrie en fabriekwezen enz. in korten tijd NET AFGEWERKT EN TEGEN BILLIJKE PRIJS BEREKENING worden afgeleverd.

(97) **ZANTHUIS & CO.**

S. H. WANDERS & CO.

ONTVINGEN
per *Cortgene.*

PUIKE GRASBOTER, HAMMEN en ROOKVLEESCH, PRACHTIGE STOFFEN voor JAPONNEN, Do. zwarte ZIJDE in verschillende breedten, Fransche CHITSEN, TRICOTS, ZIJDE voor vesten, MAHONIJHOUTEN KLEEDERKASTEN, TOILETSPIEGELS, SPEELTAFELS en meer andere GOEDEREN.

Wijders is bij hen verkrijgbaar diverse soorten ROODE — RIJN — MADERA — PORT—MUSCADEL— en meer andere wijnen zoo ook GENEVER, COGNAC, enz. enz.

Alles tegen billijke prijzen. (1466)

PETROLEUM

WEDERCM ONTVANGEN.
(1460) Gebr. van DELDEN.

PAS AANGEBRAGT.

PUIKE MANILLA CORTADOS No. 1 & 2, en
do. do. HABANOS No. 1 & 2.
(1457) *Bij GEBR. VAN DELDEN.*

De Heer *August J. Bühler* heeft onze generale PROCURATIE.
Soerabaija den 1sten *October* 1864
GUMPRICH & STRAUSS.
(1469)

PETROLEUM

HANG-, STAANDE-, MUUR- en KROONLAMPEN.
Gebrs. van DELDEN.
(1467)

VALKER BIER.

PUIKE HAMMEN.
Fijne Madeira en Portwijn.
PAS AANGEBRAGT
(1456) Bij EEG & CO.

Bij Thieme Kolff & Co

te Soerabaija:
Calqueer-Linnen en Calqueer-Papier.
TEEKEN-PAPIEREN.
VERDER:
KRISTALLEN en EBBENHOUTEN LINIALEN en DRIEHOEKEN.
SMALKANDER- BOUSSOLES- MEETSNOEREN.
PERRY-, MORDANS- en FABER-POTLOODEN.
DUBBELE PALMEN, CONTÉ-KRIJT.
ONGEPREPAREERD GOMELASTIEK,—ACKERMANS- en AIGLE-VERWEN.
(1462)

WIJN-AZIJN

OP KLEINE ANKERS
zeer geschikt voor huiselijk gebruik.
[1317] Bij GEBR. VAN DELDEN.

Théâtre Français de Sourabaya.

Lundi 3 October 1864.

1re. Représentation du 1er. Mois d' Abonnement
GALATHÉE,
Opéra Commique en 2 Acte, par J. BARBIER et M CARRÉ.
Musique de VICTOR MASSÉ.

On commencera par:

Le Mari de la Veuve,

Comédie en 1 Acte, par ALEXANDRE DUMAS.

Avis: l'Administration à l'honneur d'informer le public qu'elle vient d'établir 2 Amphithéâtres Militaires, l'un pour Messieurs les sous Officiers au prix de 2 florins, l'autre pour Messieurs les Militaires non gradés au prix de 1 florin par Représentation.

PRIX DES PLACES.

Au bureau. . . . . *f* 5 —
En location. . . . . . . „ 5 50

L'abonnement se continuera chez Mr. MAUGARD, *Boomstraat.* (1470)

OPERA.

Verkrijgbaar bij
THIEME KOLFF & CO.
GALATHÉE.
OPERA COMIQUE PAR BARBIER et CARRÉ. (1468)

OPERA.

Ontvangen
een fraaije COLLECTIE OPERA-KIJKERS.
(1323) **THIEME KOLFF & CO**

In Commissie Ontvangen

CRINOLINES met 30, 35, en 40 veeren.
Zeer goedkoop, bij
(1194) J. A. DURAND.

AMBOINA

is thans weder de tijdelijke standplaats van den Ambtenaar voor natuurkundige onderzoekingen,
(1465) H. VON ROSENBERG.

OVERHEMDEN

INSOORTEN.
id. KATOENEN.
id. id. MET LINNEN BORSTEN.
id. GEHEEL LINNEN.
Naar de laatste modellen ontvangen pr. Noach.
(1473) **F. S. SAUERBIER.**

NEDERLANDSCH-INDIE

Telegram

BATAVIA, 30 September.

BENOEMD:
Tot derden kommies bij de directie der Cultures ... Pelt.
Tot tweeden kommies bij de directie van financiën Ch. de Nijs, thans buitengewoon tweede kommies bij die directie.
Tot buitengewoon tweeden kommies aldaar C. W. W. Mol, thans derde kommies.
Tot derden kommies bij genoemde directie ... Brouwer.

BIJ DEN GENERALEN STAF
Tot expediteur J. W. Lanfermeyer, thans beheerder der stamboeken.
Tot beheerder der stamboeken ... Lieber.

ONTSLAGEN:
Eervol uit 's lands dienst met behoud van regt op pensioen de kapitein der infanterie C. W. W. Behouden.

GESTELD:
Op nonactiviteit de ridmeester der kavallerie P. van der Putt.

BENOEMINGEN, BESLUITEN, enz.

JAVASCHE COURANT
Van den 27sten Sept. 1864. No. 78.

Bij Koninklijk besluit van 8 Julij 1864, no. 49, is de eerste luitenant der infanterie J. H. de Fremerij van het leger in Nederland, thans tijdelijk gedetacheerd bij dat in Oost-Indie, op verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen.

Bij Koninklijk besluit van den 17den Julij 1864, no. 37, zijn benoemd en aangesteld tot officieren van gezondheid van de derde klasse bij de geneeskundige dienst van het leger in Nederlandsch-Indië, de kweekelngen bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen F. Rogier, W. F. H. Greup, A. H. Rombouts, L. van der Straaten en F. P. G. van Loener.

Bij Koninklijk besluit van den 21sten Julij 1864 no. 57, zijn benoemd tot aspirant-ingenieurs van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, de civiele ingenieurs L. G. B. Bauricius, F. J. T. N. Beukman van der Wijck, J. André de la Porte, J. F. van Lakerveld, D. W. van der Meulen, H. G. van Sillevoldt en W. B. C. de Bas.

Bij Koninklijk besluit van den 23sten Julij 1864, no. 41, zijn voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië benoemd:

tot ambtenaar van de eerste klasse mr. H. C. Joosten;

tot ambtenaren van de tweede klasse A. J. Vincent, voormalig kweekeling van de landhuishoudkundige school te Groningen, A. Ligtvoet, R. C. Kreesen, J. C. H. M. Denie, jhr. J. F. W. van der Wellige von Schmidt auf Altenstadt, D. de Wit, M. C. E. Stakman, F. C. A. Wijnaendts, W. Linn, J. A. Tange, P. H. J. Varkevisser, D. N. F. Kiehl, J. A. Ament, G. C. A. Halewijn, E. Pino, J. W. F. J. Meinsma, H. T. F. Mensinga, W. C. J. Casteus en J. P. Peteeboom Voller.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:
Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk bij het parket van den officier van justitie, bij den raad van justitie te Samarang A. C. Kiecks.

ONTHEVEN:
Van de waarneming der civiel geneeskundige dienst en het opzigt over de vaccine in de afdeeling Koedoes en Japara, de civiele geneesheer J. Hessing.

VERLEEND:
Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den griffier bij den landraad te Magelang (residentie Kadoe) J. H. Ploem.
Een tweejarig verlof, door te brengen in Europa of elders buiten Nederlandsch-Indie, aan den president van den raad van justitie te Batavia mr. F. L. Anthing.
Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den ambtenaar op wachtgeld J. Blaauput, laatstelijk sekretaris der residentie Tapanoli.

BENOEMD:
Tot tweeden kommies bij de direktie der burgerlijke openbare werken, de derde kommies bij de hoofd-administratie der marine L. D. A. Fontein.

Schutterijen, enz
BIJ DE SCHUTTERIJ TE BANDA.

ONTSLAGEN:
Op verzoek, eervol, wegens vertrek, de kapitein P. O. L. Hartog, en de tweede luitenant S. I. Hoffmann.

BEVORDERD:
Tot kapitein, de eerste luitenant L. P. van den Broeke.
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant L. W. von Lutzow.

BENOEMD:
Tot tweede luitenants, de schutters E. Herrebrugh jr. en W. F. Kloeth; allen van het korps.

SOERABAJA 1 October 1864

— Gisteren morgen omstreeks 7 uur heeft men in de kali Pegirian, ter hoogte van kampong Gili twee kaaimans gezien, waarvan een groote en een kleine. Het zou te wenschen zijn, dat de inlanders jagt maakten op die dieren en ze trachtten te verdrijven of te dooden, daar ze anders elk oogenblik onder de badende bevolking slagtoffers kunnen maken.

— De klagten over de ongeregelde werking van het reglement op de brievenpost houden niet op. Een brief en nog wel een dienst brief met het postmerk„ Samarang 22 September" werd ontvangen op een der naastbijgelegen hulppostkantoren van Soerabaja, den 29 September, dus op den achtsten dag na de afzending.

— Gedurende de maand September is in de Spaarbank ingelegd......... *f* 10376. —
en teruggenomen........... „ 3278,35
Het totaal der op Ultimo September aanwezige inlagen is.......... *f* 312473,92

— Blijkens hierachter geplaatste advertentie heeft de directie van den schouwburg een amphitheater ingerigt waar onderofficieren tegen 2 Gulden entrée kunnen plaats nemen, terwijl aan ongegradueerde militairen de gelegenheid gegeven wordt om tegen betaling van 1 Gulden de voorstellingen bij te wonen. Wij juichen dezen maatregel zeer toe, en hopen dat er een ruim gebruik van gemaakt zal worden. Tevens houden wij ons overtuigd dat er ook onder de burgers van Soerabaja wel gevonden zullen worden, die, ware de plaats van *f* 2. ook voor hen geopend, daarvan gaarne gebruik zouden maken.

— Men schrijft ons van **Modjokerto.**

In de *Soerabaya Courant* van 22 September jl. N°. 223 leest men o. a. in 't vervolg van het hoofd artikel: *Over de Bataviasche Tentoonstelling 1865. Bijdragen van het geheel Soerabaya:* „de toen nog levende vader Coolen te Ngoro leverde eigen vervaardigd *beeldwerk,* — copijen van voorstellingen van hundoesche (hindoesche?) Sakti's."

De toen nog levende? En de Heer Coolen leeft nog en houdt zich nog onledig met beeld — en ook schilderwerk. Schoon tusschen de 90 en 100 jaar oud is deze man nog regt van lijf en leden in 't volle genot van al zijne vermogens en best in staat 2 à 3 uren te voet af te leggen, dat bij bijna elken morgen en avond doet.

Zou dat het groote geheim wezen van 's mans bijna voorbeeldeloozo gezondheid en gezegenden ouderdom?

— De voeding voor de Europesche en daarmede gelijkgestelde gevangenen is dezen morgen bij aanbesteding, onder nadere goedkeuring gegund voor 65 cents per persoon.

Zondags Brieven uit Batavia.

25 September 1864.

Waarde Redacteur!

Gij zult mij, hoop ik, den lof niet onthouden, goed ingelicht te zijn geweest, toen ik, in strijd met de meeste anderen, u meldde en volheid mijne bewering, dat de HH. Roorda en Nosse een onpleizierige toekomst te gemoet gingen. Ik wenschte echter, dat ik verkeerd had geprofeteerd. Helaas! de slag is geslagen, en die slag is een nekslag voor de indische pers want verreweg de meesten zijn bevreesd, om nu nog over publieke aangelegenheden een pen op 't papier te zetten. Indien dit het doel is geweest van dien maatregel, dan is dit doel volkomen bereikt. Indien ge twijfelt, ga dan maar eens den inhoud onzer dagbladen na, en zoek onder de rubriek „ingezonden stukken." Wat gij daar vindt, is niets of zeer mager. Ik spreek niet van de ongelukkige poging van het *Bat. Handelsbl.* om dezen regeringsmaatregel te verdedigen, — er zou een flinke kritiek op geleverd kunnen worden, maar deze kritiek zou uit den aard der zaak tevens eene kritiek van den maatregel zijn, en wie lust moge hebben het drietal vol te maken, uw correspondent niet. Dat evenwel niemand zich vergisse omtrent de opinie des publieks omtrent deze regeringsdaad. Buiten hen, die zeggen; het Gouvernement is God, vindt die verbanning al zeer weinig bijval, maar men durft het niet luide uiten, *men zwijgt, omdat*........ De besluiten hebt gij natuurlijk gelezen, en gij zult het met mij eens zijn, wanneer ik beweer, dat de motieven waarop de veroordeeling rust, al zeer weinig beteekenen, niets bewijzen, louter beweren, en het Hollandsch, waarin men ze gestoken heeft, is, als bijna alles wat van het Gouvernement uitgaat. En hiermeê basta, — ik geloof al zeer braaf geweest te zijn.

De Heer Ansmaet is vervangen door den Heer de Waal, die nu weer „lekker" zal zijn. Een geruimen tijd was hij dit juist niet, en zie hier, waarom. De tegenwoordige algemeene Secretaris was Gouvernements Secretaris, toen de Heer de Waal, toen eerste gouvernements Secretaris, eens een luchtje ging scheppen, ik bedoel dat hij met verlof naar Nederland vertrok. De Heer Wattendorff volgde hem toen op als eerste secretaris. Maar, wat gebeurt er? De toenmalige Algemeene Secretaris, de Heer Loudon, werd lid in den Raad van N.

Z., en de Heer Wattendorff Algemeene Secretaris. De Heer de Waal was in dien tusschentijd teruggekomen, en had gehoopt, de plaats van den Heer Loudon in te nemen.

Hierin bedroog hij zich. zijn vroegere inferieur werd zijn superieur, en hij zelf eerste gouvernements secretaris. Hij was daarover natuurlijk „onlekker," en die „onlekkerheid" zal nu pas weg zijn. Intusschen is het ambt van Algemeene Secretaris zulk een begeerlijk baantje niet. Werken, werken, en nog eens werken. Een Directeurschap geeft natuurlijk ook wel werk, maar wij weten toch ook, dat Producten en Civiele Magazijnen niet zoo moeijelijk is als b. v. Finantien en cultures. De heer de Waal is dus Directeur, en hierdoor is het korps weer kompleet. Een oogenblik dacht men, dat de Heer Umbgrove, de vroegere Directeur der Cultures, de plaats van den Heer Anemaet zou bekomen, maar men heeft mis gehad. Naar men zegt, passen de denkbeelden van den Heer Umbgrove niet in de beginselen van den Gouverneur-Generaal en van den Minister van Koloniën.

Wij zijn tegenwoordig allen liberaal, omdat we een liberaal bestuur hebben, en wij verheugen ons daarin, want nu hebben we openbaarheid, vrijheid, enz. enz. A propos, weet gij misschien ook, of en wat de kamer van Koophandel bij u uitvoert? Hier ter stede geeft zij geen teekenen van leven. Van adviesen heb ik nog niets gehoord, en er lekt van hun werkzaamheden niets uit. Alles wordt in den donker beknuffeld. De kamer hier ter stede houdt hare vergaderingen, - welligt zeer eigenaardig - in het vroegere lokaal van het kollegie van Boedelmeesteren. Evenmin verneemt men iets van de Commissie voor de gemeentelijke in stellingen, en niemand spreekt er meer over. De rivier hier gaat steeds voort met de haven van Batavia te verzanden, en lacht met de Commissie, die is ingesteld, om die haven te onderzoeken, en verslag te doen, en voorstellen in te dienen, en plannen te maken tot verbetering. en — wat dat papier toch geduldig is, mijnheer de redacteur! Dat merk ik ook aan mijn brief, en daarom basta deze keer.

BUITENLAND

ENGELAND.

— Namens het committé der werklieden te Liverpool is thans een yacht aangekocht, om aan Garibaldi te worden aangeboden. Behalve de kosten van den aankoop is daaraan voor ameublement en verdere benoodigdheden eene som van £ 1500 besteed. Het committé stelt zooveel vertrouwen op de gezindheid der arbeiders jegens Garibaldi, dat het voor overname en verdere onkosten de vereischte geldelijke waarborgen heeft gesteld en besloten heeft het vaartuig nu onmiddelijk naar Caprera af te zenden, in de overtuiging dat de inschrijvingen voldoende zullen zijn, om het bedrag der gewaarborgde kosten te dekken.

In eene steenkolenmijn nabij Glasgow heeft eene vreeselijke ontploffing plaats gehad, die men toeschrijft aan de onvoorzigtigheid van een der arbeiders, daar het onheil plaats had toen een hunner, in plaats van zijne veiligheidslamp te bezigen, met een onoverdekt licht een der gangen binnentrad, waardoor het aldaar aanwezige gas ontbrandde. De daarop gevolgde ontploffing heeft eene geweldige uitwerking gehad, waarbij de toevoer van lucht voor het grootste gedeelte werd afgesneden. Er waren op dat oogenblik slechts tien arbeiders in de mijn aanwezig. Twee daarvan bleven op de plaats dood; twee anderen zijn zoodanig gekneusd, dat men aan het behoud huns leven wanhoopt, terwijl de overigen allen in zoover meer of minder letsel bekwamen, dat zij onder heelkundige behandeling moesten genomen worden.

Juist toen de tijding van deze ramp bekend werd. was een verslag aangaande de ongelukken in de mijnen over het jaar 1863 openbaar gemaakt. Uit dit stuk blijkt dat gedurende het afgeloopen jaar in de steenkolenmijnen van Groot-Brittannie 907 menschen door ongelukken het leven hebben verloren, zijnde 226 minder dan in 1862. Het genoemd cijfer kan men als volgt verdeelen: 163 ten gevolge van ontploffing, 497 door instorting, 147 door ongelukken bij het nederdalen of ophalen in de schachten; voorts door verschillende omstandigheden 134 onder en 56 boven den grond. Het aantal dooden, over hetzelfde tijdvak, ten gevolge van ongelukken in de ijzermijnen, bedroeg 91 (zijnde 14 minder dan in 1862) en wel 9 door ontploffing, 39 door instorting, 27 door ongelukken in de schachten, en eindelijk door verschillende ongelukken 2 beneden en 7 boven den grond. In Zuid-Wallis berekent men één doode op de 45.390 ton steenkolen, en in Schotland één per millioen ton.

TUNIS.

In brieven uit Tunis wordt bevestigd, dat er een moordaanslag heeft plaats gehad op den Heer Beauval. Dienaangaande is een onderzoek ingesteld en reeds een rapport uitgebragt. De generaal Ismaël is van Beja teruggekomen, zoo hij zeide wegens ziekte, met achterlating eener kolonne met 12 stukken geschut, die door de oproerige Arabieren ingesloten is en zoowel door kogels als door desertie reeds vele manschappen verloren heeft.

Aan het *Journal des Débats* schrijft men uit Tunis: Er bevindt zich hier sedert den 16den dezer een ordonnans-officier van den keizer van Frankrijk die, naar men zegt, belangrijke mededeelingen aan den bey heeft overgebragt. Tot dusverre echter was hij nog niet bij deren toegelaten, misschien wel omdat men weet dat het fransche gouvernement bij het tunesisch bewind aandringt op het nemen van krachtige maatregelen.

Volgens een gerucht zou het eskader van den admiraal Bouet eerlang de reede van Tunis verlaten en naar Toulon terugkeeren. Ook de turksche vloot zou zich verwijderen.

De stad en omstreken bleven voortdurend rustig en niets verried de spanning die er in het land bestaat. De ulema's gaan voort in de moskeën tot rust aan te sporen. De Arabieren ondervinden dan ook al de noodlottige gevolgen van den tegenwoordigen toestand. Een aantal handelshuizen likwideren.

De kalmte, die er heerscht, wordt door velen die het karakter der bedouinen kennen, beschouwd als de voorbode van een storm.

Een berigt, gisteren over Marseille ontvangen, bevestigt die vrees. De Arabieren zijn, na de inzameling van hun oogst, in massa tegen de hoofdstad opgerukt, in welker nabijheid zij den 27sten waren aangekomen. De geheele armee van den bey is gevangen genomen, zonder dat het hierbij tot een werkelijk gevecht gekomen is. De aanvoerder der insurgenten heeft verklaard getrouw te willen blijven aan den bey en niets anders te verlangen dan de afzetting der ministers en de afschaffing van onregtvaardige belastingen.

Aangekomen Vreemdelingen.

Marine Hotel.

F. H. Popken, part. van Bondowosso. Ples Controleur, de Rochemont, van Sidho-Ardjo.

Vertrokken Passagiers.

Ned. schoener *Charles*, kapt. H. Oversluizen naar Panaroekan, de heeren Becking, Biachi, Cramer, Gill, en Finlayson, mev. P. Ries, en 4 inlanders.

STAAT van bij 's lands pakhuizen te **Soerabaja** ontvangen en gedurende de maand *Augustus* 1864 afgeleverde producten uit den oogst van 1863 en 1864.

Ontvangen.

Uit de Residentie.	Koffij bij Pikols.		Suiker bij Pikols.		Indigo bij Pikols.		Tin bij Pikols.		*Aanmerkingen.*
Soerabaja.	2404	88	77831	73	„	„	„	„	Oogst. 1864.
Rembang.	„	„	1076	11	„	„	„	„	do.
Madura.	„	„	1196	78	„	„	„	„	do.
Kediri.	1604	81	8203	15	„	„	„	„	do.
Madioen.	4586	79	„	„	121	$62^4/_{10}$	„	„	1863.
Banka.	„	„	„	„	„	„	4995	27	Onbekend.
Te Zamen.	8596	48	88289	72	121	$62^4/_{10}$	4995	27	

Afgeleverd aan de Factorij der N. H. M.

Soerabaija.	„	„	25772	11	„	„	„	„	1864.
do.	85	„	„	„	„	„	„	„	1863.
Kediri.	20073	„	„	„	„	„	„	„	do.
do.	„	„	5619	68	„	„	„	„	1864.
Rembang.	„	„	1755	19	„	„	„	„	do.
Madioen.	5163	„	„	„	121	$62^4/_{10}$	„	„	1863.
Soerakarta.	1193	„	„	„	„	„	„	„	do.
Patjitan.	975	„	„	„	„	„	„	„	do.
Banka.	„	„	„	„	„	„	4300	„	onbekend.
Te Zamen.	27490	„	33146 A.	98	121	$62^4/_{10}$	4300	„	

A. van de 33146,98 pik. suiker zijn er:

6543,47	pikols	No.	20
5996,68	„	„	19
4979,83	„	„	18
2817,85	„	„	17
1283,95	„	„	16
4494,31	„	„	15
4175,42	„	„	14
2016,80	„	„	13
838,67	„	„	12

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaja.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.		Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agent.
Sept. 30	N. Ind.	schip	Ardjoeno.	Saridjot.	23	Bali.	25 Sept.	geen	Soerabaja.	...
„ —	„	bark	Balbeer.	Hadjie Abdulganie	109½	Banjerming.	24 „	„	„	...
Oct. 1	„	stooms.	Singapoerian.	Tomlok.	10	Grissee.	1 Oct.	„	„	...

Vertrokken Schepen van Soerabaja.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Oct. 1	Nel. Ind.	schoener	Coquette.	Tjeeuw Thensia.	Singapore.
„ —	Nederland.	bark	Brederode.	L. Kruijmel.	Nederl. via Pasoeroean.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaja.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno	.....	K. t. z. Westerouwen v. Meeteren.	...	...
„	Stooms.	Bromo.	.....	K. Lt. P. v. d. Velden Erdbrink.	...	...
„	„	Het Loo.	.....	Luit. t/z. 1 kl. P. Koning.	...	...
„	„	Berkel.	.....	Lt. t/z. 1 kl. A. A. s'Graeuwen.	...	...
„	„	Reteh.	.....	Luit. t/z. 1 kl. N. Mac Leod.	...	...
Gouvernements.	Stoomer	Telegraaf.	.....	W. Huisman.	...	...
„	„	Bronbeek.	.....	A. C. Everaars.	...	...
„	„	Draak.	.....	A. Smits.	...	...
Ned. Ind.	Stooms.	Eersteling.	24	Bitterberg.	...	...
„	„	Palembang.	58	....	...	W. Cores de Vries.
„	„	Ambon.	183	J. van Zandwijk	...	id.
„	„	Kraton.	88	....	...	id.
„	„	Javaan.		....	...	id.
„	„	Kaukai.	68½	K. Paton,	...	id.
„	„	Tjiliwoeng.	40	J. G. Kloppert.	...	id.
„	„	Ambon.	183	J. van Zandwijk.	...	id.
Engelsche	Bark	Eamont.	60	G. Coleman.	...	Fraser Eaton & Co.
„	„	Fannij Nicholson.	142½	C. Cook.	...	id.
Nederlandsche	Schoen.	Julia.	193	A. van der Tas.	...	id.
Itals.	Bark	Maria.	360½	A. Scotto.	...	id
Engeland.	„	de Hoop.	11	A. T. van der Wielen.	...	Wm. Mathieu & Co.
„	„	Dudbrook.	.....	W. M. Deacon.	...	...
Nederlandsche	Kotter	Hing Thaij.	25	Baker.	...	...
„	Schip	Noach.	471	J. R. Ulrich.	...	...
„	Schoener	Prangpie.	85	Sekhotie.	...	...
„	„	Charlotte.	15	Bergut.	...	...
Nederlandsche	„	Geertruida Maria.	475	M. de Lingnij.	...	E. Ten Brinck & Co.
Zweed.	Bark	Fannij.	260	F. F. Wulff.	...	J. Cezard & Co.
Deensch.	Brik	Friedrich.	115½	P. Frees.	...	...
Nederl.	Bark	Jan Daniel.	335	H. van IJsendoorn.	...	id.
„	„	Henr. Geertrieda.	260	J. Coller.	...	R. J. van Eck & Co.
Engelsche	Schip	Leaping Water.	587	Mc. Luckie.	...	Cook Homans & Co.
Nederlandsche	Bark	Cortgene.	397	W. H. Schelj.	...	Anemaet & Co.
„	„	Johanna Elizabeth.	346	D. F. Varkevisser.	...	...
„	„	Elizabeth.	323	J. Storm.	...	B. van Leeuwen & Co.

In- en Uitvoer te Soerabaja van den 30sten September 1864.

INVOER.

Van Samarang per Pr. *Bandong* gezagvoerder Sech Abdul Rahim.

16.500 bossen rotting, 5600 ps. klappers 10 ½ corgis div. lijwaden, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Nederland via Passoeroean per Nederl. schip *Brederode* gezagv. C. Kruijmel.

2499.48 pik. suiker. J. Cezard & Co.

224. pik. Kurkuma 69,50 pik. rotting, 568,31. pik. tabak, 500 ps. koehuiden, 800 pik. koffij Fraser Eaton & Co.

7 leggers arak, 4 rollen schierdoek, Sebol.

Naar China, per Deensche schip *Friederick*, gez. P. Trees.

3.840 pik. oliekoeken, 99 pik. rotting, 12 pik. gezn. bruinshuiden, 2 pik. visch vijlen, 4 pik. koezenuwen, 84 bn. 10 zk. ruwe katoen, 14 bn. katoen, 1 kt. vogelnestjes, Oeitjai Tjong.

Naar Australie, per enga. schip *Fannij Nicholson*, gez. Chs. Cook.

76 pik. rotting, 3000 pik. rijst, 2192 pik. suiker, 250 pik. koffij, 1/2 pik. foelie 8 pik. notenmuscaat, 10 pik. nagelen, 126 pik. peper, Fraser Eaton & Co.

Protestantsche Eeredienst.

ZONDAG 2 OCTOBER 1864.
's morgens te half negen ure.
in de stad
Ds. MOUNIER
Doopsbediening.

aan het Maritiem Etablissement
Ds. SCHIFF.
MAANDAG 3 OCTOBER 1864.
's avonds te half zeven ure.
ZENDINGS-BIDSTOND.
Nederduitsch en Maleisch.

Roomsch Katholijke Eeredienst.

ZONDAG 2 OCTOBER 1864.
Eene stille Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Marktprijzen.

KOEHUIDEN ₱ pikol ƒ 35 @ ƒ 50.—
BUFFELHUIDEN „ „ „ 14 „ „ 18.—
KOFFIJ Java „ „ „ 38 „ „ 39.—
„ West I. bereid. „ „ „ 40 „ „ 42.—
SUIKER No. 16 „ „ „ 16 „ „ 75.—
ARAK „ legg. „ 80.—
LANGE PEPER „ pikol. „ 10½ @ ƒ 12.—
ROTTING „ „ „ 9 „ „ 10.—
RIJST 1e soort, zonder not nominaal „ 225.— @ „ 270.—
2e „ ₱ koj. ƒ 160 200 .—
3e „ „ „ „ 135 @ „ 150.—
SAPANHOUT „ pikol „ 3 „ „ 5.—
WISSELKOERS op Nederl. 6/m d. 104½.— @ ƒ 104½.
Id. „ Eng. 6/m £ ƒ 11.25.
Id. „ Lon. 30/d. £ ƒ 11.60.
Id. „ Sing. 10/d. ƒ 2.76.
VRACHTEN voor Suiker p. last. „ 80.—
Id. voor Tabak „

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

Gedrukt bij THIEME KOLFF & Co. te Soerabaja.